

მ ე მ ო რ ა ნ დ უ მ ი

მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს - საკრებულოსა და თვითმმართველი ქალაქის/თვითმმართველი თემის მერის 2021 წლის 2 ოქტომბრის არჩევნებისათვის ადმინისტრაციული რესურსების გამოყენების შესახებ

საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია
 თავისუფალი და სამართლიანი არჩევნებისათვის უწყებათაშორისი კომისია
 საერთაშორისო გამჭვირვალობა - საქართველო
 საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია
 სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება
 საერთო-სამოქალაქო მოძრაობა მრავალეროვანი საქართველო
 განვითარებისა და დემოკრატიის ცენტრი
 სამოქალაქო კულტურის საერთაშორისო ცენტრი
 საზოგადოებრივი დამცველი
 სამოქალაქო საზოგადოების და დემოკრატიის განვითარების ცენტრი

ჩვენ, ქვემოთ ხელმომწერი ორგანიზაციები, ვაცნობიერებთ თავისუფალი და სამართლიანი არჩევნების მნიშვნელობას, ვიზიარებთ რა ადამიანური განზომილების შესახებ ეუთო-ის კოპენჰაგენის კონფერენციის დოკუმენტში ჩამოყალიბებულ მოსაზრებას მასზედ, რომ უნდა არსებობდეს „ნათელი განსხვავება სახელმწიფოსა და პოლიტიკურ პარტიებს შორის“ (მუხლი 5.4) და, რომ სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს „პოლიტიკური პარტიები და ორგანიზაციები აუცილებელი სამართლებრივი გარანტიებით, რათა მისცეს მათ ერთმანეთთან შეჯიბრების საშუალება კანონისა და ხელისუფლების წინაშე თანაბარი პირობების საფუძველზე“ (მუხლი 7.6),

ვთანხმდებით, რომ საარჩევნო კოდექსის 45-ე, 48-ე და 49-ე მუხლების ქვემოთ მოყვანილი ნორმები ჩვენს მიერ განმარტებულია მემორანდუმის ტექსტის შესაბამისად. ამასთან აღვნიშნავთ, რომ ადმინისტრაციული და სასამართლო წარმოების დროს ვიხელმძღვანელებთ მემორანდუმში მითითებული განმარტებებით.

1. საარჩევნო კოდექსის 45-ე მუხლის მე-4 პუნქტის „თ“ და „კ“ ქვეპუნქტები:

4. წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, გარდა:

„თ) საჯარო მოსამსახურისა - სამუშაო საათების განმავლობაში ან/და როდესაც ის უშუალოდ ახორციელებს სამსახურებრივ უფლებამოსილებებს.“

„კ) საჯარო სამართლის იურიდიული პირის (გარდა უმაღლესი და პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა, სახელოვნებო დაწესებულებებისა, რელიგიური ორგანიზაციებისა და საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციისა) თანამშრომლისა, სახელმწიფოს ან მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის თანამშრომლისა, სახელმწიფოს ან მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულების ან ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების დირექტორისა, აღმზრდელ-პედაგოგისა, აღმზრდელისა, მასწავლებლისა, იქ დასაქმებული სხვა პირისა, - - სამუშაო საათების განმავლობაში ან როდესაც ის უშუალოდ ახორციელებს სამსახურებრივ უფლებამოსილებებს.“

საარჩევნო კოდექსის 49-ე მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტი:

„გ) წინასაარჩევნო აგიტაციის გაწევას სამუშაო საათების განმავლობაში ან/და სამსახურებრივი ფუნქციების შესრულებისას.“

კომენტარი/განმარტება – სამსახურებრივი უფლებამოსილებების განხორციელების, სამსახურებრივი ფუნქციების შესრულების დროდ ჩაითვლება უშუალოდ სამსახურებრივი უფლებამოსილებების/ფუნქციების განხორციელება/ შესრულება, მათ შორის ანაზღაურებადი დრო. ამ ნორმის მიზნებისთვის სამუშაო საათებში არ ჩაითვლება დაწესებულების შინაგანაწესით განსაზღვრული შესვენებისთვის განკუთვნილი დრო.

კომენტარი/განმარტება - ზემოაღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება კერძო საგანმანათლებლო დაწესებულებებზე, რომლებიც არ არიან სახელმწიფოს ან მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები და მათ თანამშრომლებზე.

2. საარჩევნო კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი:

„ა) სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მუნიციპალიტეტის ორგანოების მიერ, აგრეთვე იმ ორგანიზაციების მიერ, რომლებიც საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსდებიან, დაკავებული შენობების გამოყენება იმ შემთხვევაში, თუ სხვა პოლიტიკურ პარტიებს, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატებს, საარჩევნო სუბიექტებს არა აქვთ იმავე ან ანალოგიური დანიშნულების შენობების იმავე პირობებით გამოყენების შესაძლებლობა.“

კომენტარი/განმარტება – შენობების ერთი პოლიტიკური პარტიის, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატების ან საარჩევნო სუბიექტის მიზნებისთვის გამოყენების შემთხვევაში, თუ იგივე სახის შესაძლებლობა სხვა პოლიტიკურ პარტიას, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატებს ან საარჩევნო სუბიექტებს არ მიეცა, ეს ჩაითვლება ადმინისტრაციული რესურსის თანაბარი ხელმისაწვდომობის პრინციპის დარღვევად იმ თანამდებობის პირის მიერ, ვინც უმოქმედობით ან დაუსაბუთებელი უარით არ დააკმაყოფილებს მოთხოვნას.

ამ ნორმაში მოცემულ – საარჩევნო სუბიექტის შესაბამის მიმართვას, როგორც წესი, დასაბუთებული წერილობითი პასუხი უნდა გაეცეს მიმართვიდან არაუმეტეს 24 საათისა, რა დროშიც პასუხის გაუცემლობა ჩაითვლება მიმართვაზე უარის თქმად. აღნიშნული წესიდან გამონაკლისი დაიშვება ობიექტური მიზეზის არსებობის შემთხვევაში.

ამასთან, აღნიშნული ნორმა მოიცავს:

ა) იმ პირების სარგებლობაში არსებული სახელმწიფო და მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში მყოფ შენობა-ნაგებობებს, რომლებიც მათ გადაცემული აქვთ ხელშეკრულების საფუძველზე გარკვეული ფუნქციის შესასრულებლად.

ბ) სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით შექმნილი საჯარო და კერძო სამართლის იურიდიული პირების ბალანსზე არსებულ ქონებას. საჯარო სამართლის იურიდიული პირების, აგრეთვე იმ კერძო სამართლის იურიდიული პირების ბალანსზე არსებულ ქონებას, რომლებშიც სახელმწიფოს წილი შეადგენს 20%-ს ან მეტს.

3. საარჩევნო კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტი:

„ბ) სახელმწიფო ხელისუფლების დაწესებულებებისათვის ან მუნიციპალიტეტის ორგანოებისა და იმ ორგანიზაციებისათვის, რომლებიც საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსდებიან (გარდა პოლიტიკური პარტიებისა), განკუთვნილი საკომუნიკაციო საშუალებების, საინფორმაციო მომსახურებისა და სხვადასხვა სახის ტექნიკის გამოყენება.“

კომენტარი/განმარტება – სახელმწიფო ხელისუფლების დაწესებულებებისათვის ან მუნიციპალიტეტის ორგანოებისა და იმ ორგანიზაციებისათვის, რომელთა დაფინანსება ხდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, განკუთვნილი საკომუნიკაციო საშუალებების (მათ შორის ელ-ფოსტა), საინფორმაციო მომსახურებისა (მათ შორის ოფიციალური ვებ-გვერდი ან/და ბიუჯეტის სახსრებით ადმინისტრირებული სოციალური მედია) და სხვადასხვა სახის ტექნიკის (მათ შორის ზემოხსენებული საკომუნიკაციო საშუალებებისა და სხვადასხვა სახის ტექნიკის გამოყენების გზით პირად სოციალურ ქსელებში წინასაარჩევნო კამპანიის (აგიტაციის) ნიშნების შემცველი ინფორმაციის განთავსება) გამოყენება იკრძალება, გარდა პოლიტიკური პარტიებისა.

ამ მუხლის მიზნებისათვის ორგანიზაციებად, რომელთა დაფინანსება ხდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, განიხილებიან სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით შექმნილი საჯარო და კერძო სამართლის იურიდიული პირები. ორგანიზაციები, რომელთა დაფინანსება ხდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან - საჯარო და კერძო სამართლის ის იურიდიული პირები, რომლებშიც სახელმწიფო წილი შეადგენს 20%-ს ან მეტს.

4. საარჩევნო კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტი:

„გ) სახელმწიფო ხელისუფლების ან მუნიციპალიტეტის ორგანოების საკუთრებაში არსებული სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება.“

კომენტარი/განმარტება – იკრძალება სახელმწიფო ხელისუფლების ან მუნიციპალიტეტის ორგანოების საკუთრებაში არსებული სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება.

შეზღუდვა არ ვრცელდება სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირების მიერ მათი სამსახურეობრივი ავტომანქანების გამოყენებაზე, რომელთა დაცვას კანონით დადგენილი წესით უზრუნველყოფს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური.

საქართველოს კანონის “სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის შესახებ” მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის დასაცავ პირებს საარჩევნო კოდექსის მიზნებისათვის წარმოადგენენ: საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე, საქართველოს პრემიერ-მინისტრი, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლეს საკანონმდებლო და აღმასრულებელ ხელისუფლებათა ორგანოების ხელმძღვანელები.

საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, აღნიშნული კანონის მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, პერსონალური დაცვა შეიძლება დაენიშნოს ან მოეხსნას: საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეს; საქართველოს პარლამენტის წევრს; საქართველოს მთავრობის წევრს; საქართველოს სხვა სახელმწიფო უწყების ხელმძღვანელს; საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლების მაღალი რანგის თანამდებობის პირს სამსახურეობრივი უფლებამოსილების პერიოდში.

5. საარჩევნო კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტი:

„დ) საჯარო მოსამსახურეების, საჯარო სამართლის იურიდიული პირების თანამშრომლების, სახელმწიფოს ან მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების თანამშრომლების, სახელმწიფოს ან მუნიციპალიტეტის მიერ

დაფუძნებული სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებისა და ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების დირექტორების, აღმზრდელ-პედაგოგების, აღმზრდელების, მასწავლებლების, იქ დასაქმებული სხვა პირების სამსახურებრივი ნიშნით შეკრება.“

კომენტარი/განმარტება - სამსახურებრივი ნიშნით შეკრება გულისხმობს, წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის უფლების მქონე პირის მიერ (ორგანიზატორი), საჯარო მოსამსახურეების, დირექტორების, აღმზრდელ-პედაგოგების, აღმზრდელების, მასწავლებლების, იქ დასაქმებული სხვა პირების ორგანიზებულად შეკრებას საარჩევნო სუბიექტის/საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის წინასაარჩევნო ღონისძიებაზე დასწრების/მონაწილეობის მიზნით, მათ სამსახურებრივ შენობაში ან შენობის გარეთ, რასაც აღნიშნული დაწესებულების/დაწესებულებების თანამშრომლები ესწრებიან მათი სამსახურებრივი ნიშნიდან გამომდინარე.

6. საარჩევნო კოდექსის 49-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი:

„ა) სამსახურებრივად დაქვემდებარებული ან სხვაგვარად დამოკიდებული პირის ჩაბმას ისეთ საქმიანობაში, რომელიც ხელს უწყობს კანდიდატის წარდგენას ან/და არჩევას.“

კომენტარი/განმარტება – საარჩევნო კოდექსის 45-ე მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრულ წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის უფლების მქონე პირს, რომელსაც სახელმწიფო ან ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებში უკავია თანამდებობა, ეკრძალება რომელიმე პარტიის ან კანდიდატის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ წინასაარჩევნო აგიტაციისა და კამპანიის წარმოების პროცესში უშუალოდ სამსახურებრივად დაქვემდებარებული პირების და ასევე სხვაგვარად დამოკიდებული პირების ჩაბმა, მათ შორის, სამსახურებრივად დაქვემდებარებულ პირებთან შეხვედრის დროს თანამდებობის პირის მიერ პოლიტიკური პარტიის, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის ან საარჩევნო სუბიექტის წარდგენა, ან რომელიმე კანდიდატის მხარდასაჭერი, ან მისი საწინააღმდეგო განცხადების გაკეთება.

წინამდებარე მემორანდუმის მიზნებისათვის, ტერმინი „სხვაგვარად დამოკიდებული პირი“ აღიქმება როგორც პირი, რომელიც, საქმიანობიდან გამომდინარე, მატერიალურად ან რაიმე სხვა ფორმით დამოკიდებულია აღნიშნული თანამდებობის პირებზე.

გიორგი კალანდარიშვილი

საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია

თორნიკე ჭეიშვილი

თავისუფალი და სამართლიანი არჩევნებისათვის უწყებათაშორისი კომისია

ლევან ნატროშვილი

საერთაშორისო გამჭვირვალობა - საქართველო

ნიკოლოზ სიმონიშვილი

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია

ნინო დოლიძე

სამართლიანი არჩევნებისა და დემოკრატიის საერთაშორისო საზოგადოება

ლელა ტალიური

საერთო-სამოქალაქო მოძრაობა მრავალეროვანი საქართველო

ქეთევან ჩაჩავა

განვითარებისა და დემოკრატიის ცენტრი

კონსტანტინე კანდელაკი

სამოქალაქო კულტურის საერთაშორისო ცენტრი

ირინა ფუტკარაძე

საზოგადოებრივი დამცველი

მარიამ მაისურაძე

სამოქალაქო საზოგადოების და დემოკრატიის განვითარების ცენტრი

მერი კაპანაძე

დემოკრატიულ ინიციატივათა საერთაშორისო ცენტრი

მიხეილ ჭილაძე

ინსტიტუციური განვითარებისა და მონიტორინგის ცენტრი

დანიელ დავითაშვილი

საქართველოს პროფესიული განათლებისა და კვალიფიციური კადრების მომზადების მუშაკთა და სტუდენტთა პროფესიული კავშირი

